

บันทึก

เรื่อง การเก็บเงินช่วยราชการของกรมสรรพสามิต

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปโดยหนังสือ ที่ ๒๑๙๑/๒๕๘๘ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๘๘ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเรื่องการเก็บเงินช่วยราชการของกรมสรรพสามิต ซึ่งเรียกเก็บโดยมิได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติใด ๆ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้ทราบจากคำชี้แจงในหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๑๓๘๘๑/๒๕๘๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๘๘ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าเงินช่วยราชการที่กรมสรรพสามิตเก็บอยู่ในขณะนี้ มีดังต่อไปนี้ คือ

๑. เงินช่วยราชการสุรา
๒. เงินช่วยราชการยาสูบ
๓. เงินช่วยราชการไม้ขีดไฟ
๔. เงินช่วยราชการไฟ

ในเบื้องต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาขอยกเอาเรื่องเงินช่วยราชการไม้ขีดไฟขึ้นกล่าวเสียก่อน คือเงินที่เก็บโดยวิธีเพิ่มราคาขายไม้ขีดไฟเป็นรายหลักกิโลกรัม ๓.๒๔๖ สตางค์ การเก็บเงินรายนี้ต่างกับการเก็บเงินช่วยราชการประเภทอื่น ๆ เพราะเป็นเพียงการขึ้นราคาขายเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งเป็นปัญหานโยบายราคา (price policy) ในทางพาณิชย์นโยบาย ฉะนั้นจึงเพิ่มได้โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจกฎหมายอย่างการเก็บภาษี

ส่วนเงินช่วยราชการที่เรียกเก็บตามข้อ ๑, ๒ และ ๔ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. การเก็บเงินทั้งสามประเภทนี้เข้าลักษณะการเก็บภาษี ที่แล้วมาเมื่อได้ตกลงจะเก็บเงินทำนองนี้เช่นเงินช่วยชาติ ก็ได้กระทำโดยวิธีออกพระราชบัญญัติ ซึ่งขณะนี้มียู่ด้วยกันหกฉบับ

๒. การออกพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเป็นการถูกต้อง เพราะในประเทศที่มีรัฐธรรมนูญตามหลักประชาธิปไตยจักเก็บภาษีไม่ได้นอกจากจะตราขึ้นโดยเฉพาะเป็นกฎหมายโดยผ่านสภาผู้แทนราษฎร

๓. ข้ออ้างที่ว่า การเก็บเงินในลักษณะภาษีเช่นเงินช่วยราชการทั้งสามประเภทนี้เป็นแต่เพียงชั่วคราวในภาวะคับขัน จึงไม่ได้ออกเป็นพระราชบัญญัตินั้น ย่อมฟังไม่ได้เพราะการกระทำโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายแม้จะเป็นการกระทำชั่วคราว ก็เป็นการกระทำที่ไม่ชอบอยู่นั่นเอง การเก็บเงินช่วยชาติโดยพระราชบัญญัติที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็ล้วนแต่เป็นการชั่วคราวใน

ภาวะคับขันเหมือนกัน

๔. ด้วยเหตุนี้ทั้งนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอแนะนำว่า ควรแก้ปัญหาดังข้างในเรื่องเงินช่วยราชการทั้งสามประเภท โดยทำให้ชอบด้วยกฎหมายเสีย คือตราเป็นพระราชบัญญัติอันมีชื่อตามสมควร เช่นว่า พระราชบัญญัติเงินช่วยราชการ เป็นต้น

๕. การตราพระราชบัญญัติเช่นนี้ย่อมทำได้สองวิธี คือ ออกเป็นคราว ๆ โดยกำหนดเงินช่วยราชการเป็นอัตราตายตัววิธีหนึ่ง หรือออกครั้งเดียวสำหรับใช้ตลอดเวลาในภาวะคับขัน โดยกำหนดเงินช่วยราชการเป็นอัตราอย่างสูงไว้ และให้อำนาจฝ่ายบริหารกำหนดอัตราที่จะเก็บเป็นคราว ๆ อีกวิธีหนึ่ง

(ลงชื่อ) เตือน บุนนาค

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๐ กรกฎาคม ๒๔๘๘